

Velat ja vakuudet

Tehtävä 3.

a) Velkojan vaatimus oli oikeutettu.

- Velkakirjalain 1 luvun 2 §:n (Si 406) mukaan tytöt vastasivat yhteisvastuullisesti velasta, koska sopimuksen puuttuessa lain määräykset tulevat käyttöön.

b) Elinan kieltäytyminen oli lakiin perustumaton. Maaritilla ja Hannalla on yleisten vanhentumissäännösten alainen takautumissaaminen Elinalta.

- laki velan vanhentumisesta 20 § / Si 415

Velkakirjat (t. 4., s. 196)

Tavallinen velkakirja

Ei tarkoitettu
siirrettäväksi
edelleen

**Velallisen
väiteoikeus**
On lyhentänyt?

Korko = EKP:n viitekorko tai sovittu
Viivästyskorko: ed. + 7%

Juokseva velkakirja

Tarkoitettu
vaihdannan
välineeksi

**Määrännäis-
velkakirja**

**Haltija-
velkakirja**

**Velallisella ei
väiteoikeutta**

Velan lakkaaminen (t. 9.)

- **Maksu**
- **Kuittaus**
- **Anteeksianto**
- **Vanhentuminen (3 v.)**
 - **vanhentumisen katkaisu!**
- Tallettaminen
- Fuusio

Ei sovelleta veroon, sakkoon, elatusapuun yms. julkisiin maksuihin.

Vakuus

- **Takaus**
- **Vierasvelkapanttaus**
- **Pantti**
 - **käteispantti** → irtain esine, talletus
 - **kiinnitys** → **kiinteistö**
 - **käräjäoikeudelta**
 - **merkintä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin**
 - **panttikirja (etusijajärjestys)**
 - **tarvittaessa pakkohuutokauppa**
 - **Huom! Rasitustodistus**

Takaus – vaihtoehtona vakuus/pantti

- on sitoumus, jolla sitoumuksen antaja (*takaaja*) ottaa vastatakseen velkojalle toisen henkilön (*velallisen*) velvoitteesta (*päävelasta*)
- 1. **Omavelkainen takaus** = takaaja vastaa päävelasta niin kuin henkilökohtaisesti vastuussa oleva velallinen (pitää sopia, voidaan vaatia suoraan)
- 2. **Toissijainen takaus** = takaaja vastaa päävelasta vain, jollei suoritusta saada velalliselta
- 3. **Täytetakaus** - takaaja vastaa päävelasta vain siltä osin kuin suoritusta ei saada päävelan vakuudeksi annetusta ensisijaisesta omaisuudesta
- 4. **Yleistakaus** - koskee muutakin kuin vain yksilöityä päävelkaa → rajattu rahamäärä ja aika!
- **Yhteisvastuullinen/pääluvun mukainen takaus**
- **Takautumisoikeus takaajalla ja pantinantajalla!**
- **Pantti = omaisuus velan vakuudeksi**

Tehtävä 7 a)

- **Aune on väärässä. Tavallisen velkakirjan luovutus velkojalta toiselle ei edellytä velallisen suostumusta**, eikä tavallisen velkakirjan luovutus eli siirto tuota uudelle velkojalle velalliseen nähden parempaa oikeutta kuin luovuttajalla oli.
- Siirrosta ei tarvitse tehdä velalliselle erillistä ilmoitusta.
- Kuluttajaluottosopimuksen siirrosta on kuitenkin aina ilmoitettava kuluttajalle (ks. Kuluttajansuojalaki)

Tehtävä 7 b)

- Velkakirjaoikeudessa on mahdollista suorittaa päävelka myös **kuittaamalla**, jos kuittauksen yleiset edellytykset täyttyvät ja velallinen on tehnyt kuittausilmoituksen.
- Kyseisessä tapauksessa **Aunella ei kuitenkaan ole kuittausoikeutta**, koska hänen saamisensa erääntyy myöhemmin kuin alkuperäinen velka.

Tehtävä 7 c)

- Korkolaki lähtee siitä, että velallinen on velvollinen maksamaan korkoa vain, kun korosta on sovittu.
- Lähtökohtana laissa on siten **korottomuusolettama** luoton erääntymistä edeltävänä aikana.
- Näin **Aune ei ole velvollinen maksamaan korkoa** velan eräpäivää edeltävältä ajalta, **koska tästä ei ole osapuolten kesken sovittu.**

Velallisen ja velkojan oikeudet

Velallinen

- Velan vanhentuminen
- Vakuus käytetään velkojen maksuun
- Velkajärjestely
 - olennainen ja pysyvä maksukyvyyn heikkeneminen
 - sairaus, työttömyys, takaus tms.
 - osaksi tai kokonaan

Velkoja

- Velan vanhenemisen katkaisu
- Vakuus velkojen turvana
 - pantti tai takaus
- Perintä
- Oikeustie → ulosmittaus

Takaus

- on sitoumus, jolla sitoumuksen antaja (*takaaja*) ottaa vastatakseen velkojalle toisen henkilön (*velallisen*) velvoitteesta (*päävelasta*)
- 1. **Omavelkainen takaus** - takaaja vastaa päävelasta niin kuin henkilökohtaisesti vastuussa oleva velallinen (pitää sopia)
- 2. **Toissijainen takaus** - takaaja vastaa päävelasta vain, jollei suoritusta saada velalliselta
- 3. **Täytetakaus** - takaaja vastaa päävelasta vain siltä osin kuin suoritusta ei saada päävelan vakuudeksi annetusta ensisijaisesta omaisuudesta
- 4. **Yleistakaus** - koskee muutakin kuin vain yksilöityä päävelkaa
→ rajattu rahamäärä ja aika!
- **Yhteisvastuullinen takaus**
- **Takautumisoikeus takaajalla ja pantinantajalla!**

Tehtävä 11. a)

- Myyjä voi ottaa myydyn tavaran takaisin, kun **maksu on viivästynyt vähintään kuukauden.**
 - Lisäksi **viivästyneen määrän tulee olla vähintään 10 %, tai useita maksueriä, vähintään 5 % luottohinnasta.**
- Touko- ja kesäkuun 2012 maksuerät ovat vähintään kuukauden myöhässä ja ne ovat **yhteensä 1 000 €, eli vähintään 5 % luottohinnasta (5 000 x 5 % = 250 €).**
- Myyjä on myös eräännyttänyt luoton jo 2.6.2012, joten **erääntymisen voimaantuloon vaadittava neljän viikon määräaikakin on 1.7.2012 jo kulunut.**
- Kaupan purkuedellytykset ovat siis olemassa.

Tehtävä 5.

a) Saatava oli vanhentunut. Mitään vanhentumisen katkaisevaa toimenpidettä ei löytynyt.

b) Saatavan ulosottokelpoisuus oli samoin vanhentunut, minkä vuoksi mitkään oikeudelliset toimenpiteet eivät ole mahdollisia.

➤ Ainoaksi mahdollisuudeksi jää keskustelu naapurin kanssa, mikäli hän on vielä elossa.

S2014/6

maksuhäiriöt

Oppikirjan tehtävien vastauksia:

6. Asiakastieto

a) Maksuhäiriömerkintä:

- **Kulutusluotto 60 päivää maksamatta.**
- **Velka on ollut 6-8 kk maksamatta ja on tullut useita maksumuistutuksia.**
- **Myös tuomioistuimen antama maksutuomio ja ulosotto.**

b) Yleisimmät **2-3 v. (jopa 5 v.)**, jonka jälkeen poistuvat automaattisesti.

S2014/6

Luottorekisteriin tehdyt maksuhäiriömerkinnät ovat viime vuosina kasvaneet huomattavasti alle 30-vuotiaiden nuorten keskuudessa. Maksuhäiriöt liittyvät usein ylivelkaantumiseen.

- a) Mitä laillisia keinoja velkojilla on saataviensa perimiseen?
- b) Mitä seurauksia maksuhäiriöillä ja ylivelkaantumisella on, ja mitä keinoja tällaiseen tilanteeseen joutuneilla henkilöillä on selvittää tilanteesta?

S2014/6

a) 2-3p.

- 1. Velkoja lähettää ensin maksumuistutuksen, jossa vaatii perittävää summaa ja viivästysmaksua.**
 - 2. Maksumuistutuksen jälkeen velkoja voi siirtää perinnän perintätoimistolle, joka lähettää velalliselle kirjallisia maksuvaatimuksia.**
 - 3. Mikäli lasku on edelleen maksamatta, käräjäoikeuden päätöksen jälkeen velka voidaan periä ulosotossa. Ulosotto voidaan panna toimeen tuloista tai kiinteästä omaisuudesta.**
- Tehtävää voidaan käsitellä myös pantin ja takauksen näkökulmasta.

S2014/6

b) 2-3p.

1. Ylivelkaantuneella henkilöllä maksamattomat laskut tai ulosotossa todettu varattomuus johtavat maksuhäiriömerkintään.

2. Se voi vaikeuttaa esim.:

- pankkiasioita kuten lainan ja luottokortin saamista**
- työnsaantia**
- vuokra-asunnon**
- puhelin- ja nettiliittymän**
- vakuutuksen hankkimista**

Maksuhäiriön seurauksia:

- **Vaikeuttaa lainan saantia – tai ankarammat ehdot.**
- **Voi estää verkkopankkitunnusten saamisen.**
- **Estää osamaksut ja pikavipit.**
- **Vaikeuttaa etäkauppaa (ei laskua vastaan).**
- **Vaikeuttaa työnsaantia (erityisesti talousalalla)**

S2014/6

1p-2p. ”Selviytymiskeinoja”

- **Velkaantunut voi sopia velkojan kanssa maksujärjestelystä.**
- **Kunnan talous- ja velkaneuvonnan avustuksella voidaan tehdä maksusuunnitelma velkojen maksusta.**
- **Viimeinen vaihtoehto on hakea yksityishenkilön velkajärjestelyä käräjäoikeudelta.**